

CENZURA A KONTROLA MÉDIÍ

1. EVOKACE A 10 min.

a) Zeptáme se žáků, zda znají pojem cenzura a jak mu rozumí. Vysvětlíme pojem cenzura.

Cenzura = kontrola a omezování informací před zveřejněním, dohled nad hromadnými sdělovacími prostředky i nad všemi vydávanými texty, může být provozována státem nebo jiným subjektem. Zeptáme se žáků, kdy byla v našich dějinách cenzura uplatňována.

Stručně shrneme zásadní období, kdy byla cenzura uplatňována (např. Bachovský absolutismus, Protektorát Čechy a Morava, ČSSR).

b) Vybidneme žáky, aby se ve dvojicích (popř. ve skupinách) zamysleli nad tím, kde na světě je podle jejich názoru v současné době silná cenzura. Tyto státy at' vybarví na slepé mapě např. modrou pastelkou - úkol 1 - prac. list.

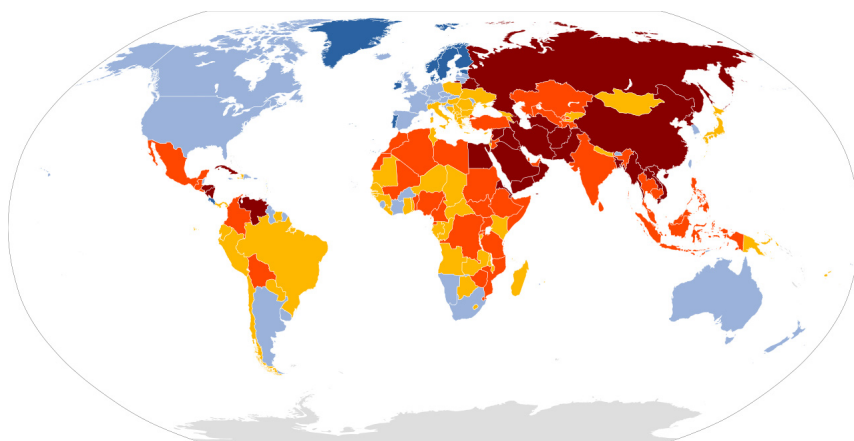
b) UVĚDOMĚNÍ A 5 min.

Představíme žákům tabulku, projdeme ji s nimi a vysvětlíme, že nyní zhlédnou dvě reklamy, Promítáme mapu současné situace cenzury ve světě *Index svobody tisku ve světě*. Žáci si dobarví např. červenou pastelkou státy, které neměli vyznačené, popř. škrtnou ty, které vyznačené měli, a cenzura v nich ve větší míře není.

MAPA: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Cenzura>

Wikipedie: Cenzura: Reportéři bez hranic - index svobody tisku 2022 [online]. 2023 [cit. 2023-02-26]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Cenzura>

Cíl: Žáci si uvědomí, co je to cenzura a že je to téma stále aktuální i dnes, protože v mnoha zemích světa je stále kontrola médií vysoká – Čína, Kuba, Vietnam, Turecko, Spojené arabské emiráty, Rusko a mnoho dalších.

2022 Index svobody tisku, jež publikují Reportéři bez hranic^[1] ■ Velmi vážná situace ■ Obtížná situace ■ Znametelné problémy ■ Uspokojivá situace ■ Dobrá situace ■ Není klasifikováno / nejsou data

2. EVOKACE B 3 min.

a) Brainstorming: žáci uvádí, jaká znají média. Učitel zapisuje média na tabuli. Dbá na to, aby se jednalo o konkrétní názvy médií (ne obecné, např. Instagram). Pozor na to, aby se aktivita neprotáhla, stačí uvést pár příkladů, dobré by ale bylo, aby mezi nimi bylo alespoň jedno veřejnoprávní médium.

b) UVĚDOMĚNÍ B 22 min. (10 + 12)**Práce s textem: Soukromá vs. veřejnoprávní média 10 min.**

— studenti **čtou** text, poté **rozhodují**, zda média zaznamenaná na tabuli patří mezi soukromá, veřejnoprávní či státní (např. Seznam.cz – soukromá, ČT1 – veřejnoprávní apod. Státní média v ČR nejsou, lze uvést příklad ruské Россия-1, která je sice oficiálně veřejnoprávní, ve skutečnosti ale ovládaná státem). Učitel zapisuje na tabuli. Na závěr učitel doplní všechna česká veřejnoprávní média (Český rozhlas, Česká televize, Česká tisková kancelář).

3. Práce s titulními stranami: 12 min.

a) Žáci vyhledají na internetu, kdo vlastní následující média:

MF Dnes – MAFRA a. s. (holding Agrofertu – vlastník Andrej Babiš)

Lidové noviny – MAFRA a. s. (holding Agrofertu – vlastník Andrej Babiš)

Hospodářské noviny – Zdeněk Bakala (vyd. Economia)

Blesk – Czech Media Invest (Daniel Křetínský – 50%, Patrik Tkáč, Roman Korbačka)

deník Metro – MAFRA a. s. (holding Agrofertu – vlastník Andrej Babiš)

Žáci si pomocí QR kódů zobrazí obrázky titulních stran. Pokud by nebylo možno v každé dvojici či skupině, může učitel promítnout titulní strany na dataprojektoru – viz Příloha 1 a Příloha 2.

Žáci titulní strany několika novin ze dvou rozdílných dnů pod vedením učitele porovnávají. Učitel klade otázky:

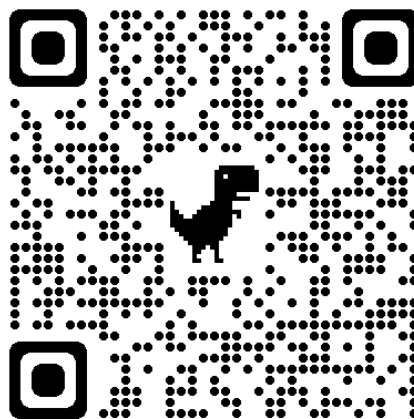
Možné otázky:

Jakým událostem se tyto titulní strany věnují?

Lze odhadnout, z jakého období tyto titulní strany jsou?

(Příloha 1: 23. 2. 2023, období měsíc po volbách, tematika je různorodá, Příloha 2: 27. 1. 2023, titulní strany těsně před volbami – většina titulních stran se věnuje 2. kolu prezidentských voleb – z některých titulních stran je jasné, komu dané noviny straní = jsou součástí volební kampaně, mají moc ovlivňovat zásadním způsobem veřejné mínění) Poznámka: 2. kolo prezidentský voleb proběhlo 27. a 28. 1. 2023.

Podle titulních stran odhadněte, které noviny fandily jakému kandidátovi.

Jak je možné, že noviny nejsou nestranné?

Může mít na titulní stranu vliv to, kdo je vlastníkem daného média?

Na základě získaných informací a titulků se žáky diskutujte, zda je v současné době v ČR cenzura, proč ano / proč ne.

4. REFLEXE 5 min.

Nechte žáky dokončit rozepsané věty.

PŘÍLOHA 1

Materiál vznikl v rámci projektu MAP III „Akční plánování“
 (MAS Podhůří Železných hor) CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0019996
 autorka materiálu: Mgr. Jaroslava Motyčková
 konzultace: členové pracovní skupiny Čtenářská gramotnost

EVROPSKÁ UNIE
 Evropské strukturální a investiční fondy
 Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Podhůří Železných hor